

Zaaknummer : 01074944
Ons Kenmerk : ODH772895
Datum : 01-11-2023

Beschikking (wijziging)

Wet natuurbescherming – Beheer en schadebestrijding

Onderwerp

Op 4 juli 2023 hebben wij een aanvraag van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) ontvangen om de ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming te wijzigen die wij hebben verleend bij besluit van 20 oktober 2022. Met deze ontheffing wordt het mogelijk gemaakt om bevers te verstoren en beverburchten en holen in waterkeringen¹, wegen en overige infrastructuur te vernielen en te beschadigen in het belang van de openbare veiligheid. De ontheffing heeft betrekking op het werkgebied van de waterschappen Rivierenland, Hollandse Delta en Amstel, Gooi en Vecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, voor zover gelegen binnen de provincie Zuid-Holland. Met de wijziging beoogt de FBE de ontheffing uit te breiden voor de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, zodat de FBE deze waterschappen toestemming kan verlenen om onder dezelfde voorwaarden van deze ontheffing gebruik te kunnen maken.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de ontheffing van 20 oktober 2022 met kenmerk ODH447602 voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het verstoren van bevers en het vernielen en beschadigen van beverburchten en holen op locaties waar de bever een risico vormt voor de openbare veiligheid, te wijzigen, door de werkgebieden uit te breiden met die van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard;
- II. dat de aanvraag van 4 juli 2023 onderdeel is van deze ontheffing;
- III. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot 1 januari 2024;
- IV. dat de ontheffing van 20 oktober 2022, met kenmerk ODH447602, voor het overige onverminderd van toepassing blijft.

¹ Definitie 'waterkering': Een waterkerende en/of scheidende, kunstmatige of natuurlijke hoogte of hooggelegen gronden inclusief de daarin aanwezige waterkerende elementen.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 4 juli 2023 hebben wij een aanvraag van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) ontvangen om de ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming te wijzigen die wij hebben verleend bij besluit van 20 oktober 2022. Met deze ontheffing wordt het mogelijk gemaakt om bevers te verstoren en beverburchten en holen in waterkeringen², wegen en overige infrastructuur te vernielen en te beschadigen in het belang van de openbare veiligheid. De ontheffing heeft betrekking op het werkgebied van de waterschappen Rivierenland, Hollandse Delta en Amstel, Gooi en Vecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, voor zover gelegen binnen de provincie Zuid-Holland. Met de wijziging beoogt de FBE de ontheffing uit te breiden voor de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard zodat de FBE de waterschappen toestemming kan verlenen om onder dezelfde voorwaarden van deze ontheffing gebruik te kunnen maken.

Bovengenoemde handelingen zijn verboden op grond van:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de bever (Castor fiber);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever (Castor fiber).

Inmiddels heeft de FBE ook van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard het verzoek gekregen om deze ontheffing te kunnen gaan gebruiken bij voorkomende situaties. Door beide Hoogheemraadschappen is aangegeven dat in hun werkgebied steeds meer bevers worden waargenomen, onder andere in de omgeving van stedelijk gebied zoals Gouda, alwaar ook in de nabijheid van boezemdijken. Met name bij deze dijken zijn de risico's door bevergraverij hoog. Deze dijken begrenzen wateren die hoog ten opzichte van het omringende landschap (het poldergebied) liggen, vanwege het stabiele peilbeheer zijn de voorgeschreven afmetingen beperkt waardoor graafactiviteiten van een bever tot een serieus incident als dijkverschuiving kan gaan leiden. Binnen een nacht is een bever in staat tot het graven van flinke gangen. Hierdoor kan een dijk snel verzadigd raken door water en gaan wegschuiven.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handelingen worden verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor het afgeven van de ontheffing.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De bever is een van nature in Nederland in het wild levende soort, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede lid en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de bever opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;

² Definitie 'waterkering': Een waterkerende en/of scheidende, kunstmatige of natuurlijke hoogte of hooggelegen gronden inclusief de daarin aanwezige waterkerende elementen.

- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Daarnaast houden wij rekening met het feit dat de bever door ons als een 'icoonsoort' is aangemerkt. Wij geven ons soortenbeleid vorm aan de hand van Zuid-Hollandse icoonsoorten. Dit zijn soorten die gezamenlijk symbool staan voor landschappelijke en ecologische kwaliteiten in Zuid-Holland én/of voor maatschappelijke kwaliteiten en ecosysteemdiensten.

Beoordeling

Algemeen

Het aantal bevers in Zuid-Holland neemt toe. De populatie breidt zich in de laatste jaren naar het noorden van de provincie Zuid-Holland uit. Op sommige locaties kan de bever door zijn graafwerkzaamheden en aanleg van dammen grote schade veroorzaken. Hoewel de incidenten als gevolg van beveractiviteiten in onze provincie nu nog beperkt zijn, verwacht de FBE, op basis van informatie van de waterschappen, dat er tijdens de looptijd van deze ontheffing zich steeds meer situaties zullen voordoen waarbij (snel) ingrijpen door waterschappen geboden is vanuit het oogpunt van veiligheid. Dat geldt ook voor de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard. Sinds het afgeven van de onderliggende ontheffing hebben zich al drie incidenten met bevers in die gebieden voorgedaan. In aanvulling op de onderbouwing van de ontheffing van 20 oktober 2022 wordt voor de uitbreiding van de werkgebieden hieronder beoordeeld of aan de criteria van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt voldaan.

Geen andere bevredigende oplossing

Onderdeel van de te wijzigen ontheffing is het *Beverprotocol voor de waterbeheerders in de provincies Gelderland en Zuid-Holland, januari 2020* (hierna: *Beverprotocol 2020*). In de ontheffing van 20 oktober 2022 is in de voorschriften vastgelegd dat bij de keuze van een te nemen beheermaatregel het stroomschema van hoofdstuk 2, figuur 2.1 *Beverprotocol 2020* met de daarop gegeven toelichting, dient te worden gevolgd. Paragraaf 1.6 van het *Beverprotocol 2020* geeft een analyse van mogelijke bevredigende alternatieven waardoor overtreding van de verbodsbepalingen wordt voorkomen dan wel zoveel mogelijk beperkt. Naarmate de schade en/of het risico voor de waterveiligheid meer 'onacceptabel' is, of een volgens deze escalatieladder eerder getroffen maatregel niet tot het gewenste effect heeft geleid, mag gebruik worden gemaakt van een meer ingrijpende maatregel. Aangezien de onderhavige aangevraagde wijziging niet het vangen en doden van de bever betreft, zijn de maatregelen uit het *Beverprotocol 2020* met betrekking tot het vangen en doden hier niet van toepassing.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er, evenals voor de andere werkgebieden van de waterschappen in Zuid-Holland, ook voor de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is dan het overtreden van de verbodsbepalingen opgenomen in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

Staat van instandhouding

De Zoogdierverseniging schatte in 2022 het aantal bevers van één jaar en ouder in Zuid-Holland op circa 500. Met een te verwachten exponentiële groei van 20% per jaar zullen er in Zuid-Holland in 2024 circa 720 bevers aanwezig zijn. De populatie van bevers in Zuid-Holland verspreidt zich ook naar het noordelijk deel van de provincie, waar het leefgebied minder geschikt is voor de bever dan in het zuidelijk deel van de provincie.³ De bever wordt al waargenomen in de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard. De activiteiten die onder de ontheffing worden toegestaan betreffen slechts het

³ Zie de notitie van drs. J. Thissen (Van Bommel Faunawerk) d.d. 22 september 2021.
01074944-00124892

verstoren van de bevers en het vernielen en beschadigen van beverburchten en holen in waterkeringen⁴, wegen en overige infrastructuur indien dit in het belang is van de openbare veiligheid en ter voorkoming van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen en andere vormen van eigendom. Met het verlenen van deze wijziging van de ontheffing wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de beverpopulatie in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Belangenonderbouwing

De te wijzigen ontheffing van 20 oktober 2022 is verleend in het belang van de ‘volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’. De onderbouwing die in dat besluit is opgenomen voor het wettelijk belang geldt eveneens voor de aangevraagde handelingen met de bever die in de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard zullen plaatsvinden. In die gebieden komen ook waterkeringen voor die door graverij van bevers een veiligheidsrisico vormen aangezien grote delen van die gebieden onder NAP liggen.

Uit de beverincidenten die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan in Zuid-Holland blijkt dat de graverij kan leiden tot gevaar voor de waterveiligheid maar dat daar ook schade uit kan voortvloeien. Een nadere onderbouwing van het wettelijk belang het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen en andere vormen van eigendom is opgenomen in het te wijzigen besluit.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat er voldoende onderbouwing is voor het verlenen van de aangevraagde ontheffing in het belang van de openbare veiligheid. De activiteiten waarvoor deze ontheffing wordt verleend, dragen bovendien bij aan het belang ter voorkoming van ernstige schade aan met name gewassen en andere vormen van eigendom.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande stemmen wij in met het verzoek tot wijziging van de ontheffing van 20 oktober 2022 met kenmerk ODH447602 voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming in de werkgebieden van het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard.

⁴ Definitie ‘waterkering’: Een waterkerende en/of scheidende, kunstmatige of natuurlijke hoogte of hooggelegen gronden inclusief de daarin aanwezige waterkerende elementen.